



REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD CRIKVENICA
Upravni odjel za investicije,
prostorno uređenje i imovinu

KLASA: 406-02/26-01/11
URBROJ: 2170-5-07/01-26-13
Crikvenica, 10. lipnja 2026. g.

PREDMET: Plan rasvjete Grada Crikvenice
- Nacrt prijedloga za savjetovanje s javnošću

Savjetovanje s javnošću bit će otvoreno od 11. lipnja 2026. godine do 11. srpnja 2026. godine.

Adresa e-pošte na koju se šalju očitovanja zainteresirane javnosti:
savjetovanje@crikvenica.hr

I. Pravna osnova

Prema Zakonu o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN 14/19) Grad Crikvenica obvezan je izraditi Plan rasvjete za svoje administrativno područje.

U suradnji s Upravnim odjelom za investicije, prostorno uređenje i imovinu Grada Crikvenice, Regionalna energetska agencija Sjever je izradila navedeni dokument, usklađen sa svim relevantnim zakonima, propisima te s postojećim prostornim planovima.

Pravilnikom o zonama rasvijetljenosti, dopuštenim vrijednostima osvjetljenja i načinima upravljanja rasvjetnim sustavima (NN 128/2020) propisana su detaljna pravila o zonama rasvijetljenosti, dopuštenim vrijednostima osvjetljenja i načinima upravljanja rasvjetnim sustavima, dok su sadržaj, format i način dostave plana rasvjete propisani Pravilnikom o sadržaju, formatu i načinu izrade plana rasvjete i akcijskog plana gradnje i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete (NN 22/2023).

Svjetlosno onečišćenje je kompleksan problem s ozbiljnim posljedicama na ljudsko zdravlje, ekosustave, energetske učinkovitost i prometnu sigurnost. Ono se karakterizira promjenom prirodne razine svjetlosti noću, uzrokovanom emisijom umjetne svjetlosti iz različitih izvora poput ulične rasvjete, reklama i industrijskih postrojenja. Takvo onečišćenje ima širok spektar negativnih utjecaja, uključujući poremećaje spavanja i cirkadijanog ritma, prijetnju ekosustavima, nepotrebnu potrošnju energije te povećani rizik od prometnih nesreća. Također, narušava ljepotu noćnog neba, što ima negativne posljedice za astronomsko promatranje i turizam.

Plan rasvjete je plan vanjske rasvjete i dekorativne rasvjete koji donose jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb, u skladu s prostornim i urbanističkim planovima, a kojim se određuju zone ugradnje rasvjete i tehnički parametri rasvjete.

Obavezni dio plana se sastoji od tekstualnog i grafičkog dijela Plana rasvjete.

U kontekstu sve veće urbanizacije, javna rasvjeta postaje ključni element infrastrukture gradova i općina, osiguravajući sigurnost i omogućujući implementaciju modernih tehnoloških rješenja za razvoj pametnih gradova i općina. S obzirom na značajan udio potrošnje električne energije koji otpada na javnu rasvjetu, postoje veliki potencijali za energetske uštede kroz modernizaciju sustava, poput integracije sustava daljinskog upravljanja i nadzora te zamjene starih svjetiljki LED svjetiljkama.

Planovi rasvjete, usklađeni s prostornim planovima, ključni su dokumenti za upravljanje vanjskom rasvjetom i promicanje energetske učinkovitosti, kao što to radi Grad Crikvenica u skladu sa svojim strateškim dokumentima.

Prema Pravilniku (NN 128/2020), Republika Hrvatska je podijeljena na pet zona rasvijetljenosti, ovisno o aktivnostima i sadržajima u tim područjima.

Zona E0 čini 36,34 % ukupne površine Grada Crikvenice te obuhvaća područja prirodne rasvijetljenosti, gdje vanjska rasvjeta ozbiljno narušava prirodni okoliš, uključujući šumska područja, livade i vodena tijela. Zona E1, područja tamnog krajolika, obuhvaća ruralna i urbana područja s ograničenom noćnom aktivnošću, posebno važna za divlje vrste te čini 34,93 % ukupne površine. Zona E2 čini 28,38 % ukupne površine i obuhvaća područja niske ambijentalne rasvijetljenosti, gdje se vizura ljudi i korisnika prilagođava umjerenom osvjetljenju. Zona E3 čini 0,35 % ukupne površine i odnosi se na područja srednje ambijentalne rasvijetljenosti, gdje je vizura ljudi prilagođena umjerenim do srednje jakim razinama rasvijetljenosti.

Primjećuje se kako je najveći udio ukupne površine u zonama E0, E1 i E2, odnosno područjima prirodne rasvijetljenosti, tamnog krajolika i niske ambijentalne rasvijetljenosti. Zaključujemo da na administrativnom području Grada Crikvenice prevladava prirodni okoliš, urbana područja s ograničenom noćnom aktivnosti, građevine unutar prirodnih područja otvorenog prostora te područja ljudske aktivnosti u kojima je vizura ljudi i korisnika prilagođena umjerenom rasvijetljenosti.

Rasvijetljenost u svakoj zoni ovisi o namjeni pojedinih površina, uz cilj očuvanja prirodnog okoliša i osiguranja sigurnosti. Vanjska rasvjeta u svakoj zoni prilagođava se razini aktivnosti te treba omogućavati smanjenje intenziteta svjetla radi energetske učinkovitosti i prilagodljivosti okolišu.

II. Obrazloženje

Na području Grada Crikvenice rasvjeta je modernizirana 2020 godine, kada je modernizirano 3171 svjetiljka. Novo ugrađene svjetiljke nakon donošenja Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja 2019. godine isporučene su sa bojom svjetla do 3000K. Također odabir svjetiljki je napravljen na temelju svjetlo tehničkih proračuna za pojedine prometnice.

Mjere zaštite posebno osjetljivih područja od svjetlosnog onečišćenja uključuju sprečavanje nepotrebnih i štetnih emisija svjetlosti u i izvan područja koje je potrebno osvijetliti.

Također, uključuju zaštitu noćnog neba, prirodnih vodnih tijela i zaštićenih područja od umjetne rasvjete, uzimajući u obzir zdravstvene, biološke, ekonomske, kulturne, pravne, sigurnosne, astronomske i druge uvjete i potrebe. Mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja ne smiju ugroziti

okoliš, kvalitetu života sadašnjih i budućih generacija te moraju biti usklađene s propisima o zaštiti na radu i zaštiti zdravlja ljudi.

Predložene smjernice za razvoj sustava javne rasvjete imaju za cilj smanjenje potrošnje energije uz održavanje ili poboljšanje kvalitete rasvjete. Kriteriji uključuju zadovoljavanje svjetlotehničkih uvjeta, povećanje energetske učinkovitosti te usklađenost s propisima o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja. Smjernice obuhvaćaju sustavno gospodarenje energijom, integraciju infrastrukture i korištenje obnovljivih izvora energije.

Integracija infrastrukture javne rasvjete omogućuje korištenje rasvjete za punionice električnih automobila, nadzorne kamere i druge svrhe, čime se smanjuju investicijski troškovi. Predlaže se i provođenje energetskih pregleda svakih pet godina radi detaljnih smjernica za ostvarenje energetskih ušteda. Dosljednost temperature boje svjetla također se promiče radi smanjenja umora i poboljšanja kvalitete rasvjete.

Za uspješnu provedbu projekata poboljšanja sustava javne rasvjete ključno je uključiti nekoliko ključnih dionika. Grad Crikvenica, kao vlasnik sustava javne rasvjete, ima izravan utjecaj na financiranje i provedbu projekata te prijavljuje projekte na nacionalne i europske natječaje radi osiguravanja financijskih sredstava. Energetska agencija pruža stručnu podršku lokalnim jedinicama samouprave i održavateljima javne rasvjete te verificira rezultate projekata. Konzervatorski odjel Ministarstva kulture bitan je za očuvanje vizualnog identiteta grada i starije gradske jezgre, osiguravajući kvalitetnu obnovu i revitalizaciju prostora. Građani trebaju biti uključeni u planiranje kako bi se osigurala podrška i osjećaj sigurnosti korisnika javnih prostora. Mediji imaju važnu ulogu u informiranju mještana o projektima i potrebi njihovog sudjelovanja, što je ključno za uspjeh implementacije.

U skladu s lokalnim i regionalnim planovima te strateškim dokumentima, Grad Crikvenica je istaknuo važnost povećanja energetske učinkovitosti kroz modernizaciju sustava javne rasvjete, dok istovremeno stavlja naglasak na održivi razvoj Grada.

Planom rasvjete Grada Crikvenice nastavlja se dosadašnja politika usmjerena prema ekonomskom i infrastrukturnom napretku Grada.

III. Sredstva potrebna za provedbu akta

Grad Crikvenica je osigurao sredstva za provedbu ovoga akta u Proračunu Grada Crikvenice za 2026. godinu, i to u Programu 4401 KAPITALNO ULAGANJE U PROSTORNO PLANSKU I PROJEKTNU DOKUMENTACIJU.

Nacrt Prijedloga Plana rasvjete Grada Crikvenice upućuje se na javno savjetovanje u trajanju od 30 dana te će se nakon provedenog savjetovanja predložiti za usvajanje na sjednici Gradskog vijeća.

Prijedlozi i mišljenja o Nacrtu prijedloga mogu se izraziti putem obrasca za savjetovanje u privitku.

PROČELNICA
Vjekoslava Glavan

U privitku:

- Nacrt prijedloga Plana rasvjete Grada Crikvenice, sa priložima